

Lisame riigipüha. Lisame puhkepäeva, kui rahvuspüha või riigipüha langeb nädalavahetusele.

Erinevalt teistest Euroopa Liidu riikidest on Eestis, Maltal ja Portugalis ülestõusmispühade 2. püha tavaline tööpäev. Muudame selle päeva riigipühaks ja tähistame seda päeva koos ülejäänud Euroopaga.

2017. aastal langeb koguni neli kuupäevaliselt kindlaks määratud püha nädalavahetusele. Muudame puhkepäevale langeva püha korral järgneva tööpäeva puhkepäevaks.

Ettepanek -

Teeme ettepaneku täiendada pühade ja tähtpäevade seadust sättega, mis muudab ülestõusmispühade 2. püha riigipühaks ja puhkepäevaks.

Teeme ettepaneku täiendada töölepingu seadust sättega, et rahvuspüha ja kuupäevaliselt kindlaks määratud riigipüha langemise korral laupäevale või pühapäevale (nädalavahetuse päevale) loetakse iganädalaseks puhkepäevaks rahvuspühale või riigipühale järgnev tööpäev.

Põhjendus -

Pöördumine Riigikogule

Pühade ja tähtpäevade seaduses kohaselt on Eestis 1 rahvuspüha (iseseisvuspäev, Eesti Vabariigi aastapäev) ja 11 riigipüha (uusaasta, suur reede, ülestõusmispühade 1. püha, kevadpüha, nelipühade 1. püha, võidupüha, jaanipäev, taasiseseisvumispäev, jõululaupäev, esimene jõulupüha ja teine jõulupüha). Valdavalt kattuvad Eesti riigipühad teiste Euroopa Liidu liikmesriikide poolt kehtestatud riigipühadega. Erandiks on ülestõusmispühade 2. püha, mis on enamikus Euroopa Liidu liikmesriikides riigipüha ning puhkepäev. Lisaks Eestile on Euroopa Liidu riikidest ainult Maltal ja Portugalil ülestõusmispühade 2. püha tavaline tööpäev.

Kuupäevaliselt on Eestis kindlaks määratud riigipüha ja kaheksa rahvuspüha. Järgnevate aastatel (2017-2020) langevad kuupäevaliselt kindlaks määratud riigipüha ja rahvuspühad üldistele tööpäevadele (esmaspäev – reede) ja puhkepäevadele (laupäev ja pühapäev) järgnevalt:

- 2017. aastal - 5 päeva langeb tööpäevadele ja 4 päeva puhkepäevadele;
- 2018. aastal - 6 päeva langeb tööpäevadele ja 3 päeva puhkepäevadele;
- 2019. aastal - 7 päeva langeb tööpäevadele ja 2 päeva puhkepäevadele;

- 2020. aastal - 8 päeva langeb tööpäevadele ja 1 puhke puhkepäevadele;

Lähtuvalt eelpool toodust soovivad pöördumise allkirjastanud isikud teha Riigikogule kaks ettepanekut seaduste täiendamiseks:

1. Teeme ettepaneku täiendada pühade ja tähtpäevade seadust sättega, mis muudab ülestõusmispühade 2. püha riigipühaks ja puhkepäevaks.

Ettepanek seaduse muudatuse sõnastuse osas:

Pühade ja tähtpäevade seaduse (RT I 1998, 13, 162; RT I 1999, 18, 299; RT I 2004, 29, 193; RT I 2005, 20, 126; RT I 2005, 24, 185; RT I 2007, 22, 118; RT I 2009, 34, 229; RT I 2010, 7, 27; RT I, 09.03.2011, 2) § 2 täiendatakse punktiga 3 1 järgmises sõnastuses: „31) – ülestõusmispühade 2. püha;“

2. Teeme ettepaneku täiendada töölepingu seadust sättega, et rahvuspüha või kuupäevaliselt kindlaksmääratud riigipüha langemise korral iganädalasele puhkepäevale (laupäevale või pühapäevale) loetakse iganädalaseks puhkepäevaks rahvuspühale või riigipühale järgnev tööpäev.

Ettepanek seaduse muudatuse sõnastuse osas:

Töölepingu seadust (RT I 2009, 5, 35; RT I 2009, 11, 67; RT I 2009, 15, 93; RT I 2009, 26, 159; RT I 2009, 29, 176; RT I 2009, 36, 234; RT I 2010, 22, 108; RT I, 10.02.2012, 1; RT I, 25.05.2012, 24; RT I, 10.07.2012, 2; RT I, 22.12.2012, 15; RT I, 12.07.2014, 1; RT I, 13.12.2014, 1; RT I, 17.12.2015, 1; RT I, 08.07.2016, 1; RT I, 07.12.2016, 1) täiendatakse §-ga 53¹ järgmises sõnastuses:

„§ 53¹. Rahvuspüha ja kuupäevaliselt kindlaksmääratud riigipüha langemine iganädalasele puhkepäevale.

Rahvuspüha või kuupäevaliselt kindlaksmääratud riigipüha langemise korral iganädalasele puhkepäevale loetakse iganädalaseks puhkepäevaks rahvuspühale või riigipühale järgnev tööpäev, arvestades §-s 52 sätestatut.“

Esimese ettepaneku eesmärk

Pühade ja tähtpäevade seaduse muudatuse jõustumisel väheneb Eestis keskmine aastane tegelikult töötatud tundide arv töötaja kohta. OECD andmetel töötati Eestis 2015. aastal keskmiselt 1852 tundi aastas töötaja kohta[1]. Seevastu oli sama näitaja Soomes 1646 tundi, Rootsis 1612 tundi ja Saksamaal 1371 tundi. OECD keskmine näitaja oli 2015. aastal 1756 tundi. Seega on Eestis võimalik anda inimestele täiendav puhkepäev, ilma et keskmine tegelikult töötatud tundide arv töötaja kohta väheneks OECD keskmisest lühemaks.

Pühade ja tähtpäevade seaduse muudatuse jõustumisel muutub ülestõusmiste 2. püha Eestis riigipühaks nagu enamustes Euroopa Liidu liikmesriikides. Sellega lihtsustub ettevõtete olukord, kes peavad oma töös igapäevaselt suhtlema teistes riikides asuvate ettevõtetega. Põhjamaades ning Lätis ja Leedus, kellega on Eestil kõige tihedam majanduslik seotus, on ülestõusmiste 2. püha riigipüha ja puhkepäev.

Samuti kaob seaduse vastuvõtmisega olukord, kus ülestõusmispühade 2. püha on Eestis küll tavaline tööpäev, kuid ometigi pankadevahelised ülekanded ei toimu, sest Euroopa Keskpangal on puhkepäev. Seetõttu on täna paljude ettevõtete töö ülestõusmispühade 2. pühal nagunii pärsitud.

Rahva ja eluruumide loendus 2011 andmete põhjal on Eestis üle 300 000 kristlase[2]. Paljude jaoks ülestõusmispühad on väga olulised, sh ülestõusmispühade teine püha. Muudatuse jõustumine aitab saavutada Eesti ühiskonnas suuremat tolerantsust ja solidaarsust.

Lisaks varasemalt Riigikogus korduvalt tehtud ettepanekutele, muuta ülestõusmispühade 2. püha riigipühaks, on ka Vabariigi Valitsus samasisulise ettepaneku 31.12.2013.a. saanud[3]. Ettepaneku osas saadetud vastuses teatas justiitsminister Hanno Pevkur muuhulgas, et ülestõusmispühad koos 1. ja 2. pühaga on kristlik püha ning teistes riikides sellena ka riigipühade hulka arvatud. Riigid, kus ülestõusmispühade 2. püha on riigipüha, ei ole seda püha riigipühade hulka arvanud seetõttu, et teistes riikides see nii on, vaid et seda püha on traditsiooniliselt tähistatud ning see on osa kultuurist ja väljakujunenud väärtussüsteemist.

Tehes tagasivaate ajalukku tuleb tõdeda, et esimese Eesti Vabariigi ajal kehtinud pühade ja puhkepäevade seaduse (RT 1937, 24, 202) § 1 järgi oli riigipühaks teiste hulgas ka ülestõusmispühade teine püha[4]. Seega on olemas traditsioon, mida nüüd on võimalus Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva aastal vääriliselt jätkata.

Teise ettepaneku eesmärk

Töölepingu seaduse muutmise eesmärgiks on tagada rahvale kuupäevaliselt määratletud rahvuspüha ja riigipühadega kaasnevad lisa puhkepäevad ka siis, kui rahvuspüha või riigipüha langeb iganädalasele puhkepäevale.

Nimetatud seadusemuudatusega rõhutatakse meie rahvuspüha ja riigipühade tähtsust ning tuuakse nende tähistamine rahvale tuntavamaks ja lähemale.

Ettepaneku kohaselt ei kaasne lisa puhkepäev nn nädalapäevade suhtes kindlaksmääratud pühadega, mida on kokku kolm, kuna nende sellise fikseerimisega on selgelt väljendatud nende iseloom üldiste puhkepäevade ja tööpäevade suhtes.

Ettepanekuga nõ lukatakse edasi puhkepäev, mitte aga püha (pühaga kaasnev puhkepäev). Kui kuupäevaliselt kindlaksmääratud püha langeb puhkepäevale, on puhkepäevaks esimene järgnev tööpäev. Üldiste puhkepäevade korral tähendab see, et kui püha langeb laupäevale või pühapäevale, on esimeseks järgneviks tööpäevaks esmaspäev või näiteks teisipäev, kui esmaspäev ise oleks püha ja puhkepäev. Kui püha langeb nii laupäevale kui pühapäevale, arvestatakse kõigepealt esimese püha järgi puhkepäev, milleks on esmaspäev, ja siis teise püha järgi esimene vaba tööpäev, milleks on nüüd teisipäev.

Muudatuse jõustumisel kaob üldine nõrdimus puhkepäevale langevate pühade pärast - enam ei oleks nn raisku läinud pühi. Vabad päevad aitavad vabaneda tööpingest ning

nendel päevadel on rohkem võimalusi perega tegelemiseks, lähedaste külastamiseks ning sportimiseks. Stressi maandamine ning sportimine mõjub positiivselt rahva tervisele.

Täiendavad puhkepäevad annavad inimestele paremad võimalused kultuuriürituse külastamiseks ja siseturismiga tegelemiseks ning seeläbi aidatakse kaasa vastavate valdkondade arengule.

Käesolev kollektiivne pöördumine esitatakse Riigikogule märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse ja Riigikogu kodu- ja töökorra seadus § 152⁹ lõike 1 alusel.

Pöördumise koostamisel on kasutatud Eesti Keskerakonna fraktsiooni[5] ja Riigikogu esimehe Eiki Nestori[6] poolt varasemalt vastavate seaduste muutmiseks Riigikogus esitatud eelnõude materjale.

[1] Average annual hours actually worked per worker

<http://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=ANHRS>

[2] Statistikaamet <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=RL0451&lang=2>

[3] <http://bit.ly/2iLswEN>

[4] <http://www.digar.ee/arhiiv/et/download/133508>

[5] <http://bit.ly/2bjCza>

[6] <http://bit.ly/2hY1xnn>